

XM 2020/18
30.03.2020

Múte Bourup Egede

Uunga siunnersuut: Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisissaat nr. xx, xx. xxxxx 2020-imeersoq (Tunillaassuinerup pinaveersaartinniarnernani siaruarnaveersaartinniarnernanilu aamma sullissiniarnermi pisariaqartitat il.il. qulakkearniarneranni iliuuseqartoqarsinnaanermut annertusiineq)

(Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Nunarsuatta minguissusermik pisariaqartitsisup nunarsuup innuttai uumassusillillu tamaasa mianersoqqussummik nittaavigisutullusooq misigitippai. Inuusugut apeqqusiinngivilluta sanaartornikkut atugartuussutsikkullu assut ineriartornissamik piunasaqartugut tamatta unitsinneqarpugut. Nunarsuup piumaffigaatigullusooq eqqaamaqqullugu, nuna tummisarput aamma minguissusermik pisariaqartitsisusooq.

Mingutsitsineq eqqiluutsuunnginnerlu maanna qanoq sunniuteqarsinnaasoq misigaarput. Inuimmi tassaavugut sallerpaalluta akisussaasut, nunarsuatsinni uummassusilinnut tamanut. Minguissuseq eqqiluutsuunerlu aamma politikikkut suli annerusumik timitalersueqataaffigisariaqarigut Inuit Ataqatigiit isumaqarpugut.

Nunatsinni innuttaasut tamassi, maanna Inatsisartut immikkut ittumik ataatsimiinnerannut tikilluaritsi. Inuit Ataqatigiit sinnerlugit aamma nunatsinni naalakkersuinikkut ingerlatsinnermi akisussaaqataasutut, innuttaasut nunatsinni kaammattuuteqarlanga,- Immissinnut paarigitsi,- inoqatisi uummassusillillu tamaasa mianersuussigit – Attartugariinnarpagummi kingulissatta siunissami inuussutissaat.

Oqaaseq ataatsimoorneq tusartuagarput timitalimmik iliuuseqarfigissallutigu aatsaat taamak pingaartigilerpoq. Mianersoqatigiittariaqarpugut, inoqativut peqqissutsimikkut unammillersinnaannginnerusut, nualluummut ilungersunartumut pallittaalisagutsigit, tamatta ataasiakkaarluta akisussaaffik tigullugu nualluut tuniluutsinnaveersaarniartigu. Inoqatitta inuunerat illersortigu aamma uatsinnut illersorsinnaajumalluta. Ataatsimoorluta nunatta inui nualluummut peqqinnanngiqisumut pallittaalisigit. Inuttummi ataasiakkaatut iliuutsivut ulluni imaannaanngitsuni nalaatatsinni isumaqarluinnarput aalajangeeqataalluinnarsinnaallutillu. Inuiaqatigiinni tamatta ataasiakkaarluta akisussaaffimmik tigusinitsigit pisortallu innersuussutaannik malinninnitsigit, inuiattut ullut qaamanerusut qanillattorneri aatsaat angusinnaavugut. Uannit ilissinnut kaammattuut qamanngavik oqaaseqarninni aallarniutigaara.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Piffissap sivikitsuarsuup iluani tamarluinnatta inuunitsinni allannguilluinnartumik pisoqarnerani, innuttaasut ilissi siulliullusi qujaffigiumavassi. Pisortat innersuussutaat ataqqillugit malinnikkassi, taamaasillusilu siaruatsaaliuineranut peqataagassi.

Virusip tuniluuttup sulilu nakorsaatisaqqartinneqanngitsup nunarpassuit aqqusaarpai, Nunatsinniinnaanngitsoq nunarsuarmili tamani ullut pissutsillu imaannanngitsut nalaallutigit. Nualluussuup coronavirusip tuniluutipiloornerata pilarisaanik ulluvut inuusaaserpullu mumisinneqarluinnarput.

Coronavirusip siaruatsaaliorneranut innuttaasut ataasiakkaarluta kivitseqataanissarput aqqutissatut pingaarnertut Inuit Ataqatigiinniit isigaarput.

Pissutsilli qanoq ilungersunarsinnaatiginerat ajoraluartumik tamarluinnatta assigiimmik suli paasisimannnginnatsigu ullumikkut inatsisinik sukaterisariaqalerneq pisariaqalersimasoq nassuerutigalugu killiffitsinni Inuit Ataqatigiit oqaloqataalluta peqataassaagut.

Pingaartullugu oqaatigerusupparput. Qulakkeeqqissaarumavarput angerlarsimaffiup innarlitsaaliugaanerata Tunngaviummik Inatsimmi § 72 naapertorlugu inuttut pisinnaatitaaffigisatta kalluarneqannginnissaat aalajangiusimagatsigu

Inatsisissatut siunnersuummi immikkut ersarissisillugu angerlarsimaffik taaneqanngikkaluartoq, siunnersuutitut saqqummiunneqartumi §6 Imm.2-mi tamanna pisinnaasoq paasineqarsinnavoq. Ullunilu kingullerni pisortatigoortumik Naalakkersuisuniit ersarissarneqattaarpoq angerlarsimaffiup innarlitsaaliugaanerata kalluarneqannginnissaa siunertarineqartoq. Inatsisissallu naammassinneqannginnerani Naalakkersuisut ilumut tamanna qulakkeerlugu ersarissanissaat pisariaqarluinnarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutit 31. december 2021-ip tungaanut atuutsinneqarnissaa pillugu apeqqummi Inuit Ataqatigiit kaammattuutigiumavarput atuuffissaatut piffissaliunneqartoq taamak sivistigisariaqanngitsoq. Ulloq taanna utaqeqqaanngikkaluarlugu nualluussuup atugaajunnaarnera periarpat, ullullu nalinginnaanerusut atuleqqeriarutsigit inatsisip atorunnarsinneqarsinnaanera siunnersuutigivarput. Kingusinnerpaamillu Upernaakkut Ataatiinnermi 2021-mi atorunnaarsinneqasasoq. Tamannali isumaqatigineqanngippat Naalakkersuisunit nassuiaqqunarpoq nunatsinni piffissalersuinikkut aqqiiniarnerat sumik tungaveqarnerasoq.

Inuit kiffaanngissusitsinnut kallaasunik, innuttaasulli tamarmik peqqinnissaanik qulakkeerinnaarluta ullumikkut immikkut ittumik inatsisiliortariaqalerpugut.

Inuit Ataqatigiit sakkortuumik kaammattuutigiumavaat inatsisissat taamaattut pisariaqaviffiini taamaallaat atuutsinneqassasut, ersarissuussasut, atorneqarniarpata peqqinnissamik

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

naliliisinnaasut naliliinerat tunngavigalugu atorneqartassasut minnnerunngitsumillu pisortaniit atuutsitsisussanit atonerlunneqassanngitsut. Tamatuminnga qulakkeerinnittussatut toqqaasoqartariaqarnera inissaminiissaaq. Siunnersuutigaarpullu partiit siuttuisa maanna naapittarnerat ingerlalereermat partiillu tamarmik tassani sinniisuutitaqarmata, tassuuna qulakkeerinninnissamat suliaqarnej ingerlasariaqartoq.

Nualluut tuniluutsinnaveersaartariaqartoq tamatsinnut nalorsiivoq. Pisumi kukkussutaasut ujartuinnarnagit aaqqiissutissanik ujaaseqatigiillutalu suleqatigiilluarnissatsinnik pisussaaffilerneqarpugut. Partiit qinikkallu tamatta annertuumik akisussaaffeqarpugut. Akisussaaffeqarpugut inuiaqatigiit toqqissisimananngitsumik nalaataqarnitsinni torersumik suleqatigiissalluta. Inuit Ataqatigiit siulittaasuattut eqqarsaatissatut oqaatigilara;- Assortuunnata suleqatigiitta. Inuit toqqissisimannginnerat annertuvoq, allisartariaqanngilaq aamma politikikkut torersumik suleqatigiinnissami immitsinnut naalaarsinnaassuseqarnissatsinnik pisussaaffilerneqarpugut. Tamatta nalunngilarput aatsaat suleqatigiinnikkut amerlanerussuteqarnikkullu pitsaasumik angusaqarsinnaagatta. Illuatungeriit tamanna qanortoq paaseqatigiiffigisigu, avissaartuussutissavut tunulliuanniartigit ataatsimoorfissagullu ujartorlugit.

Nunarput inuuniarnikkut aningaasaqarnikkullu imaannaanngitsumik eqqorneqarpoq. Suliffeqarfippassuit sulisartorpassuillu aningaasarsiornikkut pitsaanngitsumik eqqornerlunneqarput. Tamanna ilaqutariippassuit imminnut pilersorsinnaanerannut assut artukkiivoq. Tamatta aningaasaqarnerput sakkortuumik pakasarneqartoq aamma nunatta naalakkersuinikkut iliuuseqarfigisariaqaraa Inuit Ataqatigiinniit pisariaqartutut isigalugu aaqqiissutissanut suleqataavugut. Sulili annerusumik suliffeqarfiit sulisartullu eqqorneqassanngippata aningaasaliinerit suliffeqarfiutilinnut sulisartunullu toqqaannarnerusut pisariaqartinneqartut manna iluatsillugu isumagineqartariaqarmata Inuit Ataqatigiinniit naqissuserumavarput, nukivut taakkununnga maanna sakkortusisamik saatsittariaqarpagut suleqataassaagullu.

Naggataatigut minitaqarata qujaffigiumavagut inuiaqatigiinni unittuunnginnissarput qulakkeerniarlugu ulloq unnuarlu sulisunut, nammineq piumassuseq tunngavigalugu ikiuuttorpassuarnut, akisussaaqatiginnitsinnik uppernarsaasunut. Inuiaqatigiinni kivitseqataanersi tamatsinnut nukittorsaataavoq.

Tassa kalaallit nukipput. Pisariaqalersillugu ataatsimoorartarnerput. Qanortorlu tamanna qasukkartinnagu nualluussuaq tuniluuttoq siammatsaaliortuartigu kingornalu aamma eqqaamigisigu: Ataatsimoorntsigtun sunaluunniit angusinnaasaratsigu.

Taamak oqaaseqarluta qulaani ersarissaqqusavut kaammattuutigisavullu qulakkeerneqarsinnaappata inatsisissamat ilaliisinnaanerput naqissuserparput. Partiillu

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

akunnitsinni siammasissumik toqqammaveqartumik naaperiaqatigiissinnaanerput aamma piareersimaffigalutigu. Suliaq una Inatsisinut ataatsimiisitaalamut innersuupparput.

Nualluut tuniluuttoq siammatsaaliniarlugu Naalakkersuisullu suleqatigiinnerput massakkumut pitsaasumik angusaqarfigaarput. Naak ilaanni piumasaqaatigisartakkavut aaliangiunneqartunit sakkortunerusinnaasaraluit. Aap, suna tamarmi pitsaanagerusinnaajuaannarpoq. Aamma pisuni nalaassimangisatsinni kukkusoqarumaarsinnaanera avaqqunneqartussaagunangilaq. Ikioqatigiinnerpulli sanngiillisaataangilaq. Nukittoqqutigaarput. Nukittuneruleqqissinnaavugut nualluut inunnit sulii amerlanerusunit peqataaffigineqartumik tuniluutsinnaveersaarneqarpat. Ilaqtariit aningaasarsiornikkut eqqugaasut, tusaavassi. Suliffeqarfiit aningaasarsiornikkut eqqugaasut, tusaavassi. Periarfissaq manna iluatsillugu nassuerutigilara, pisoq nalaatarput aamma uagutsinnut qinikkanut nutaarluinnaavoq. Ullut tamaasa ulloq unnuarlu pissutsit malinnaaffigaagut. Nukittuniarnaqaaq – Sapinngisarput tamaat, nukivut tamaasa atorlugit illersoaqatigiinnerput nukittorsaaqataaffigissavarput.

Politikkikkut misigissusilersorneq atortorsuunngikkaluarlugu oqaatigilara, qinikkatut Inuit Ataqatigiinnilu siulittaasutut uummammit pisumit, nunatsinni meerartavut, inuusuttavut inersimasut utoqqartavullu tamaasa ataatsimut nukikka tamaasa atorlugit peqqissuunissarsi illersorniarpaa. Tamassi immissinnut paaralusi inuillu allat mianersuussigit. Qanortoq nunatsinnut inuinnu siunissaq qaamasuugili. Inuiattut ataasiuvugut, - ataatsimoorpugut.

Immitsinnut paarisa. Upernaap qaamanerullu neriuummik nassataqartut qanortoq nukissaqartikkilitigut – Ikioqatigiinnitsigut ullut qaamanerusut nalinginnaanerusullu tikilertornissaat suleqatigiinnikkut angussallutigu.